

POLISI GWERTH AM ARIAN GWE 2017

Polisi Gwerth am Arian GwE

1.0 Cefndir

Mae GwE wedi ymrwymo i roi gwerth am arian fel rhan annatod o'i raglen weithredol a'i waith strategol. Mae ganddo gyfrifoldeb penodol i gyflawni Gwerth am Arian o'i ddefnydd o gyllid craidd a chyllid grant. Yn yr yn modd, mae anelu at Werth am Arian yn gyfrifoldeb yr holl staff, nid yn unig y rheini sydd â dyletswyddau ariannol.

Er mwyn bodloni ei ymrwymiad i gyflawni Gwerth am Arian, mae GwE wedi gosod yr amcanion a ganlyn:

- Gwreiddio egwyddorion Gwerth am Arian yn y prosesau rheoli, cynllunio ac adolygu presennol.
- Mabwysiadu arfer dda gydnabyddedig lle bo hyn yn gwneud synnwyr.
- Cynnal astudiaethau Gwerth am Arian mewn meysydd gweithgarwch y nodwyd yn deilwng o adolygiad.
- Meincnodi ein gweithgareddau yn erbyn gweithgareddau a sefydliadau cyffelyb eraill, lle'r ystyrir hyn yn ddefnyddiol.
- Ymateb i gyfleoedd i gyfoethogi economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gweithgareddau.
- Hybu diwylliant o welliant parhaus.
- Sicrhau bod yr holl staff yn cydnabod eu rhwymedigaeth barhaus i geisio Gwerth am Arian fel rhan o'u gweithgareddau o ddydd i ddydd.

2.0 Cyflwyniad

2.1 Mae GwE yn cydnabod ei ddyletswydd i gyflawni Gwerth am Arian o'i holl weithgareddau, waeth sut y'u hariennir. Fel y Consortia eraill, mae GwE wedi ymrwymo i geisio economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd fel rhan o'i raglen weithredol a'i waith strategol. Bydd GwE yn ceisio sicrhau arfer dda a gwreiddio egwyddorion Gwerth am Arian yn ei holl weithgareddau, a chynnal adolygiadau mor aml ag y bo'n briodol er sicrhau bod Gwerth am Arian yn amlwg.

2.2 Mae Gwerth am Arian yn derm a ddefnyddir i asesu p'un a yw sefydliad wedi cael y budd gorau neu beidio o'r gwasanaethau y mae'n eu sicrhau a'u darparu, a hynny o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Gall rhai elfennau fod yn oddrychol, yn anodd eu mesur, yn haniaethol a chael eu camddehongli. Mae angen crebwyll felly wrth ystyried p'un a gyflawnwyd Gwerth am Arian yn foddhaol neu beidio. Nid yn unig y gwasanaethau sy'n rheoli costau a fesurir, ond ystyrir hefyd ansawdd, cost, defnyddio adnoddau, addasrwydd i bwrpas, amserlenni a bernir p'un a ydynt, gyda'i gilydd, yn cynnig gwerth am arian neu beidio. Mae cyflawni Gwerth am Arian yn cael ei ddisgrifio yn aml yn nhermau'r 'tair E' - economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd:

- (i) economi - lleihau cost yr adnoddau ar gyfer gweithgaredd ('gwneud pethau am bris is');
- (ii) effeithlonrwydd - perfformio tasgau gydag ymdrech rhesymol ('gwneud pethau y ffordd gywir'); ac
- (iii) effeithiolrwydd - i ba raddau y bodlonir amcanion ('gwneud y pethau iawn').

2.3. Adolygir y polisi hwn yn flynyddol i sicrhau ei fod yn unol ag amcanion GwE a'i fod yn cwmpasu ei holl weithgareddau.

4.0 Nodau:

Er mwyn cyflawni Gwerth am Arian da, mae GwE wedi gosod yr amcanion a ganlyn:

(i) Gwreiddio egwyddorion Gwerth am Arian yn y prosesau rheoli, cynllunio ac adolygu presennol, yn enwedig mewn perthynas â phrosiectau neu weithgareddau sydd â goblygiadau ariannol sylweddol.

(ii) mabwysiadu arfer dda gydnabyddedig lle bo hyn yn gwneud synnwyr ac o fudd i GwE.

(iii) cynnal, neu gomisiynu, astudiaethau Gwerth am Arian ar feysydd gweithgarwch y nodwyd i fod yn deilwng o adolygiad.

(iv) meincnodi gweithgareddau GwE yn erbyn gweithgareddau a sefydliadau cyffelyb eraill lle'r ystyrir hyn yn ddefnyddiol.

(v) ymateb i gyfleoedd i gyfoethogi economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gweithgareddau;

(vi) hybu diwylliant o welliant parhaus;

(vii) Bod yn weithredol wrth ddangos i wylwyr mewnol ac allanol y ceisir Gwerth am Arian ym mhob gweithgaredd;

(viii) sicrhau bod yr holl staff yn cydnabod eu rhwymedigaeth barhaus i geisio Gwerth am Arian fel rhan o'u gweithgareddau o ddydd i ddydd; a

(ix) gwneud pob ymdrech i gael ein cydnabod gan eraill fel canolfan ragoriaeth wrth fodloni amcanion y Polisi hwn.

5.0 Gwreiddio egwyddorion Gwerth am Arian

Integreiddio

5.1 Mae rhaid i Werth am Arian fod yn ran naturiol o'r broses gwneud penderfyniadau ar bob lefel ar draws GwE. Mae hyn yn arbennig o bwysig wrth gynllunio neu adolygu gweithgareddau sydd â goblygiadau ariannol sylweddol.

5.2 Fel rhan o wreiddio Gwerth am Arian yn y broses gwneud penderfyniadau o ddydd i ddydd, gofynnir i ddeiliaid Cynllun Busnes gyflwyno adroddiad byr neu astudiaeth achos ar gymhwysio Gwerth am Arian bob blwyddyn yn eu cynlluniau busnes, gan fanylu ar fesurau i wella economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd, a meintioli unrhyw fudd ariannol.

5.3 Dylai adroddiadau/astudiaethau achos dynnu sylw at weithgareddau presennol sy'n dangos Gwerth am Arian parhaus yn ogystal â gweithgareddau newydd i wella Gwerth am Arian. Bydd rhaid bodloni'r Bwrdd Ansawdd Busnes yr eir i'r afael yn ddigonol â materion Gwerth am Arian a bod y prif feysydd gwariant, gan gynnwys costau staff, yn cael eu craffu yn briodol.

5.4 Mae deiliaid cynllun busnes mewn lle da i adnabod cyfleodd i gyflawni gwell Gwerth am Arian yn eu meysydd cyfrifoldeb. Byddant yn gwybod pa fesurau sy'n debygol o fod yn effeithiol, gyda golwg ar amgylchiadau ac anghenion penodol, a sut i sicrhau cefnogaeth a chydweithrediad staff.

5.5 Lle bo goblygiadau Gwerth am Arian, bydd y Bwrdd Ansawdd Busnes yn arwain ar hybu rhannu arfer dda ar draws y sefydliad. Mae mabwysiadu arfer dda yn un ffordd o ddangos bod Gwerth am Arian wedi'i geisio a'i gyflawni. Lle bo hyn wedi'i nodi, a'i fod efallai yn berthnasol i ddeiliaid cynllun eraill, cyfathrebir hyn yn briodol.

Manteision

5.6 Mae egwyddorion Gwerth am Arian yn caniatáu cyfleoedd i swyddogion gynnal asesiad cywir o amcanion gweithgaredd yn hytrach na gweithredu ar ragdybiaethau am yr hyn sy'n digwydd ac a gynhyrchir ar hyn o bryd. Bydd hyn yn datblygu i'r eithaf eu cyfle i gyflawni'r amcanion a ddymunir heb wariant ac ymdrech diangen. Dylai asesiad hefyd ddangos bod y gweithgaredd arfaethedig yn cyd-fynd ag amcanion a pholisiau GwE. Lle nad yw hyn yn digwydd, nid yw gweithgaredd yn cyflawni'r amcanion a osodwyd gan GwE.

5.7 Trwy gyfrwng cynllunio sydd wedi'i gofnodi yn briodol a monitro mabwysiadu prosesau agored sydd a wnelo â'r rhai dan sylw, gall staff ddangos, yn gyhoeddus, ymrwymiad i gyflawni priodoldeb yn ogystal â Gwerth am Arian. Mae hyn yn fwyfwy pwysig mewn byd o atebolrwydd a chyfrifoldeb cynyddol, ac yn hanfodol i GwE tra derbynnir cyllid craidd a grantiau. Mae gan GwE gyfrifoldeb i ddangos ei fod yn gweithredu yn onest, yn deg a heb unrhyw ragfarn.

5.8 Mae angen i GwE gydymffurfio â gofynion cyfreithiol a rhai cysylltiedig eraill. Trwy fabwysiadu arfer dda a gallu arddangos hyn, lleiheir yn sylweddol y risg o fethu ag adnabod gofynion o'r fath a chydymffurfio â hwy.

5.9 Mae risgiau ynghlwm wrth pob gweithgaredd. Gall ymgorffori egwyddorion rheoli risgiau, sef adnabod, arfarnu a rhoi lliniaru priodol ar waith, gyfrannu at Werth am Arian. Yn aml, nid oes rhaid cynnal asesiad risg llawn ar gyfer pob gweithgaredd, ond gall asesiad risg annigonol, yn enwedig ar gyfer gweithgareddau arwyddocaol, arwain at Werth am Arian gwael.

Dulliau

5.10 Gellir cyflawni asesiad Gwerth am Arian mewn nifer o ffyrdd, er enghraifft:

(i) meincnodi gweithgaredd yn erbyn gweithgareddau cyffelyb mewn mudiadau neu sefydliadau eraill;

(ii) defnyddio dangosyddion perfformiad;

(iii) cynnal astudiaethau Gwerth am Arian (ar y cyd â Chonsortia eraill o bosib);

(iv) ceisio arfer dda gydnabyddedig a'i mabwysiadu, lle y gellir addasu hyn i amgylchiadau GwE;

(v) cynnal archwiliadau mewnol; er mai prif bwrpas archwilio mewnol yw asesu'r system reoli fewnol, mae'r archwilwyr mewnol mewn lle da yn aml i asesu Gwerth am Arian a chynnig sylwadau yn y meysydd a adolygir;

(vi) cadw dogfennau sy'n dangos sut y cynlluniwyd gweithgaredd i feithrin Gwerth am Arian ynghyd â thystiolaeth o'r arferion da a fabwysiadwyd; ac

(vii) archwilio canlyniadau neu ddeilliannau gweithgaredd.

5.11 Mae'n glir nad yr unig ffordd o ddangos ymrwymiad i Werth am Arian yw cynnal astudiaethau Gwerth am Arian. Mae arferion rheoli presennol sy'n ceisio ymgorffori egwyddorion Gwerth am Arian a bod yn weithredol wrth hybu diwylliant o welliant parhaus yn ddau ddull arall. Nid yw cynnal astudiaeth Gwerth am Arian yn ddo'i hun yn arddangos Gwerth am Arian; mae hyn yn dibynnu ar ganlyniad yr astudiaeth ac ar unrhyw weithredu a wneir fel ymateb i'r canfyddiadau.

Mae manylion am gynnal astudiaeth Gwerth am Arian unigol yn Atodiad A.